

# Musteorakas

## Lilaköttig taggsvamp

*Hydnellum fuligineoviolaceum* (*Sarcodon fuligineoviolaceus*)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

## Luonnehdinta

Musteorakas on jalallinen, pieni tai keskikokoinen, kellanruskea–punaruskea, jopa mustahko orakas. Lakki on kuivana tumman violetinruskea–ruskeanmusta, aluksi sileä, mutta vanhana suomuinen ja voi olla jopa 13 cm levyinen. Alapinta on vaaleanruskea ja lyhyet piikit ovat vaaleakärkisiä ja usein johteisia. Piikittömät alueet jalassa ovat sini-violetteja tai lähes mustia. Musteorakkaan malto on punertavaa, violettia tai siniharmaata. Joillakin muilla saman suvun lajeilla malto saattaa olla liilahkoa, mutta ei koskaan niin voimakkaan punaviolettia kuin musteorakkaalla. Musteorakas haisee epämiellyttävälle. Itiöemiä esiintyy elokuusta lokakuuhun.

## Elinympäristö ja levinneisyys

Musteorakas on havupuiden mykorritsasieni, joka kasvaa kalkkipohjaisissa kuusi- ja mäntymetsissä, melko paahteisilla paikoilla. Suomesta tunnetaan vain kolme musteorakkaan kasvupaikka, jotka ovat kaikki Suomen itäosissa, Juankoskelta Pelkosenniemelle.

## Nykytila ja uhkatekijät

Musteorakas on taantunut metsien käytön takia. Kasvupaikkojen havupuujatkumon katkaiseminen hakkuilla uhkaa lajia sen suojelemattomalla kasvupaikalla. Kolmesta tunnetusta kasvupaikasta kaksi on suojelualueella.

## Hoitosuositukset

Musteorakkaan esiintymispaikalla ja sen ympäristössä tulisi säästöpuiksi jättää havupuita.

## Lähteet

Kotiranta, H. Saarenoksa, R. & Kytövuori, I. 2009: Aphyllophoroid fungi of Finland. A check-list with ecology, distribution and threat categories. – Norrlinia 19:1-223.

Larsson, K.-H. Faktablad: Sarcodon fuligineoviolaceus – Lilaköttig taggsvamp. Teoksessa Larsson, K.-H. (red.). 1997. Rödlistade svampar i Sverige - Artfakta. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. 547 s.

Niemelä, T. & Kotiranta, H. 1993. Orakkaitten määrittämissopas. – Helsingin yliopiston kasvitieteen laitoksen monisteita 134. Helsinki. 55 s.